

І. В. Гончар, вчитель початкових класів, вчитель-методист
 КЗ «Широківська опорна школа ЗСО І-ІІІ ступенів»
 Дніпропетровська область, Україна

МОЖЛИВОСТІ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM ЯК ОДНІЄЇ З ФОРМ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасні реалії складаються таким чином, що в даний час особлива увага приділяється дистанційному навчанню. Саме сьогодні дистанційна освіта займає своє соціально-значуще місце у всьому світі і в усіх навчальних закладах України минулого року відбулося її активне впровадження. Навчання такого типу дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладання матеріалу, здобувати повноцінну загальну середню, вищу освіту або підвищувати професійну кваліфікацію.

Якщо про здобуття дистанційно вищої освіти чи підвищення кваліфікації можна говорити впевнено, бо її здобувають дорослі, у яких сформована відповідальність, то дистанційне навчання школярів викликало у сучасному суспільстві (здебільшого у батьків) неоднозначне, скоріше негативне, відношення. Зі свого власного досвіду можу стверджувати, що дистанційне навчання – це один із варіантів організації навчання у школі. Це не є альтернатива очному навчанню. Беззаперечно, діти мають ходити до школи, соціалізуватися, спілкуватися, вчитися і розвиватися.

Жодний розумний електронний засіб не може замінити вчителя-людину. Проте сучасні педагоги мають бути готовими до форс-мажорних обставин і володіти методикою дистанційного навчання, яка зараз тільки розвивається.

Дистанційне навчання – це технологія, що базується на принципах відкритого навчання, широко використовує комп'ютерні навчальні програми різного призначення та створює за допомогою сучасних телекомунікацій інформаційне освітнє середовище для постачання навчального матеріалу та спілкування.

Важливою умовою даної форми навчання є розуміння того, що це не просто заняття по інтернету. Для організації дистанційного навчання необхідно вміти користуватися електронними ресурсами, організувати певним спеціальним чином самостійну роботу учнів та забезпечити можливість її об'єктивного оцінювання. І бажано, щоб усе це було зібране на одній платформі для зручності користування, як вчителю, так і школярам.

Отже, вчителю на сучасному етапі розвитку освіти необхідно володіти методиками саме дистанційного навчання. Тут потрібні нові підходи для донесення інформації до кожного учня, а також налагодження зворотного зв'язку.

Важливо зауважити, що не все залежить від педагога. Учні також повинні мати мотивацію до навчання. Адже підтримувати дисципліну і увагу дітей у класі та робити це у онлайн-форматі вимагає застосування відмінних форм та методів. Також важливим мінусом ситуації, яка виникла, є неможливість комунікації у звичному режимі. Та основною проблемою все ж залишається доступ до якісного інтернету, а отже, рівних умов для всіх учасників навчального

процесу. Проте, незважаючи на негатив, у системі дистанційного навчання є багато плюсів.

Для мене та для моїх учнів можна назвати такі «плюси» навчання на відстані:

1) організація навчання учнів під час карантину, коли неможливо відвідувати школу (діти навчаються по власній, індивідуальній траєкторії);

2) індивідуальна дистанційна робота з учнями, які мають ослаблене здоров'я і часто хворіють (такі учні, коли приступають до очного навчання, практично не потребують додаткових занять з учителем);

3) індивідуальна робота з обдарованими учнями, які мають високий потенціал та бажання розвиватися і отримувати додаткові знання;

4) дистанційне навчання надає кожному здобувачу освіти доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчого самовираження;

5) комфортні умови – «вдома завжди краще», звичне оточення, близькі друзі та рідні поруч дозволяють уникнути переживань;

6) економія коштів у зв'язку з поїздкою до школи, витратами на харчування і т. п.;

7) додатковими плюсами в цій роботі стало і те, що протягом 2019-2020 років, уроки у нашому класі уже проходили з використанням інтерактивної дошки, телефонів учнів, використовувалися онлайн-завдання у проєктній роботі; тому для учнів, які опинилися вдома на карантині, це не була нова робота;

8) з боку вчителя також є відчуття задоволення від нових можливостей, які відкривають використання електронних платформ та інструментів в освітній діяльності; це можливість пошуку та застосування принципово нових форм та методів навчання, постійний розвиток та вдосконалення власної педагогічної майстерності.

Під час першого «вимушеного» етапу переходу до дистанційного навчання у березні 2020 року мною було закінчено дистанційний курс «Організація освітнього середовища засобами Google Class room» та курс «Про дистанційне навчання та змішане навчання в умовах карантину». Дані курси значно полегшили роботу у дистанційному режимі.

Я особисто та деякі мої колеги використовуємо безкоштовний додаток Google Class room, вважаючи його найбільш доступним і простим у використанні. Організація навчання у нашому класі проходила у такій формі: дві третини – авторські відеоуроки, одна третина – онлайн-уроки у Google Meet. Оцінювання знань учнів відбувалося згідно Критеріїв оцінювання, за 12-бальною системою.

Учителю та учням для роботи на платформі Google Class room потрібно мати облікові записи в поштовому сервісі Gmail, що дітям дозволено з 13 років. У такому випадку педагог самостійно створює окремий курс власного предмета та надає код приєднання учням та батькам. Учні 1-4 класів можуть це зробити через пошту батьків. Після створення папка з матеріалами класу автоматично формується в учителя та учнів на Google Диску. Крім того, є можливість швидко створити і завантажити матеріали з Google Диску безпосередньо до віртуального класу.

У чому ж зручності роботи у Google Class room?

1) автоматичне створення журналу оцінок та інформування про появу нових завдань і термінів їх виконання;

2) у створеному дистанційному класі вчитель розміщує текстові матеріали, презентації, відеозаписи, завдання, посилання на інші освітні ресурси; учні ознайомлюються з навчальними матеріалами, повторно їх переглядають, виконують завдання;

3) застосування Google Class room є доречним для організації дистанційного та індивідуального навчання і в асинхронному режимі;

4) можливість проведення, відео уроків (Google Meet, YouTube та інші), вчитель планує трансляцію та розміщує посилання на заплановану трансляцію у Google Class room, а учням на електронні скриньки приходять повідомлення; під час трансляції вчитель може демонструвати дошку, записувати, малювати і т.д.;

5) поєднання навчальної роботи Google Class room з сайтами «На Урок» та «LearningApps.org»;

6) використання спільних документів Google (документів, презентацій, таблиць, малюнків тощо) дозволяє організувати роботу в режимі реального часу; учні можуть як створювати документи разом (записувати відповіді, думки, правила, створювати разом слайди тощо), так і коментувати їх; цей інструмент можна застосовувати також в асинхронному режимі.

Погоджуюся, що під час організації дистанційного навчання доцільно поєднувати синхронний та асинхронний режими навчання.

Дистанційне навчання у Google Class room дає змогу школярам мати цілодобовий доступ до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації вчителя, авторські он лайн відео уроки та інші технологічні рішення для забезпечення ефективного та якісного процесу навчання. Так, минулого навчального року, у 3 класі, у перший день карантину (13 березня 2020 року) ми з батьками у групі Viber обговорили можливі варіанти дистанційного навчання у нашому класі. Прийшли до зручного, єдиного варіанту, прийнятного для всіх сімей: організації навчання на освітній платформі Class room, на якій вчитель розміщувала власні авторські відеоуроки по кожному предмету та організовувала відео зустрічі у Google Meet.

Таким чином, враховувалися можливості кожної сім'ї, адже навчальний матеріал діти могли за потреби передивлятися безліч разів і у зручний час. Розуміючи складність ситуації, зважаючи на зайнятість батьків, доступ до інтернету, можливість дитини користуватися електронним засобом у певний час та по причині інших обставин, які могли складатися у кожній окремій родині – це був непоганий варіант. Із 30 учнів класу 26 дітей приступили до роботи у Classroom, двоє дітей отримували пояснення та онлайн консультації у телефонному режимі, ще двоє - у Viber.

Під час карантину у 2021 році (11січня-25 січня) у Classroom працював увесь клас. Онлайн-тестування батьків з даного питання підтвердили зручність даного варіанту роботи.

На мою думку, розвиток дистанційного навчання буде продовжуватися і вдосконалюватися із розвитком інтернет-технологій і вдосконалення методів

дистанційного навчання, які кожен з педагогів обиратиме самостійно, відповідно до власних потреб.

Результативна робота під час дистанційного навчання на платформі Google Class room дозволяє виділити наступні прийоми викладання навчальних дисциплін в умовах карантинних обмежень.

1) Чіткий режим дня та розклад для учнів; максимально наблизити його до звичайного робочого ритму та повідомити усім учням;

2) Зрозумілі інструкції щодо роботи на освітній платформі для учнів та їх батьків; як тільки ми визначилися з навчальною платформою, відразу розробили детальні інструкції - як долучити дітей до он лайн уроків; вони дуже якісно і швидко допомогли дітям технічно розібратися з інструментами, що дало змогу в перший день дистанційного навчання приступити до роботи (я записувала короткі відео інструкції, за якими кожен із батьків міг зареєструватися у Google, приєднатися до Google Class room, легко виконувати усі завдання та комунікувати із вчителем та однокласниками у Google Meet;

3) Авторські відео пояснення вчителя для виконання домашніх завдань, що містять детальні інструкції для кожного учня і не потребують додаткової допомоги батьків та адаптовані саме до певного класу (дані відео тривалістю 5 хв записувалися у простій і доступній програмі Screen Recorder);

4) Постійна підтримка батьків, мотивація школярів (насправді учні дуже гарно адаптуються до нових умов; батькам замість того, щоб постійно перевіряти і нагадувати про завдання, краще просто більше спілкуватися з дітьми, звісно, у вільний від навчальних годин час; невеличкі відео звернення до батьків та дітей підтримували емоційний позитивний настрій у складній ситуації);

5) Основними каналами зв'язку з батьками у нас є потік у нашому Google Classroom, електронне листування та закрита батьківська група класу у Viber; в комунікації з батьками надважливо вчасно надавати інформацію, брати зворотний зв'язок, висвітлювати процес, результати, перемоги та труднощі; батькам спокійніше, якщо вони ознайомлені з усіма кроками вчителя наперед;

6) Не зупинятися на досягнутому, змінювати підходи до занять та вдосконалюватися самим;

Уже немає сумніву, що цей перехід в онлайн-навчання за дуже короткий строк став переконливим поштовхом до розвитку кожного учня, вчителя і школи загалом. Нова швидкість та реальність додає креативу у кожне наше рішення, а злагодженість роботи надихає і відкриває нові горизонти.

Отже, платформа Google Class room є однією із ефективних форм освітньо-виховного процесу в умовах карантину. А дистанційне навчання може стати ефективним дієвим інструментом не тільки під час карантину, а й при змішаному навчанні, яке дуже легко перемикає в різні режими: обирати офлайн або онлайн формати, відповідно до можливостей та потреб.

Вважаю, що досвід роботи в умовах карантинних обмежень та дистанційного навчання- найкращий час для опановування нових навичок, коли можна експериментувати, помилятися, робити висновки і опановувати нові інструменти, щоб у подальшому з цим працювати більш ефективно.

Література:

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
2. Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 року за № 703/23235 зі змінами і доповненнями, внесеними наказами МОН України від 01 червня 2013 року № 660, від 14 липня 2015 року № 761 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text.8>
3. Лист Міністерства освіти і науки України від 23 березня 2020 року №1/9-173 «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-vzakladah-zagalnoi-serednoi-osviti-pid-chas-karantinu>
4. 10 онлайн-ресурсів, що знадобляться на уроках [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу : <https://nus.org.ua/articles/10-onlajn-resursiv-shhodnadoblyatsya-naurokah/>
5. Олег Стечківч. Дистанційний курс “Організація освітнього середовища засобами Google Class room” (ТОВ “Академія цифрового розвитку, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.digitalacademy.in.ua/about-us>]
6. Ed-era. Дистанційний курс « Про дистанційне навчання та застосування технологій дистанційного навчання в умовах карантину», [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-DECIDE+1+2020/about>].

УДК 373.5.04:316.61:004

І.В. Єсікова, аспірантка

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
М. Харків, Україна

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ
КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Через загрозу поширення коронавірусної інфекції (COVID-19), яка зумовила перехід закладів освіти до нової форми навчання. Заклади вищої освіти зацікавлені у пошуках інноваційних форм дистанційного навчання, які забезпечать якість освітнього процесу, тим самим підсилять якість освітніх послуг ЗЗСО.

В умовах карантину навчання відбувається в дистанційному режимі. Згідно з Положенням про дистанційне навчання, яке затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466, під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі